

FI lausuntopyyntö VV

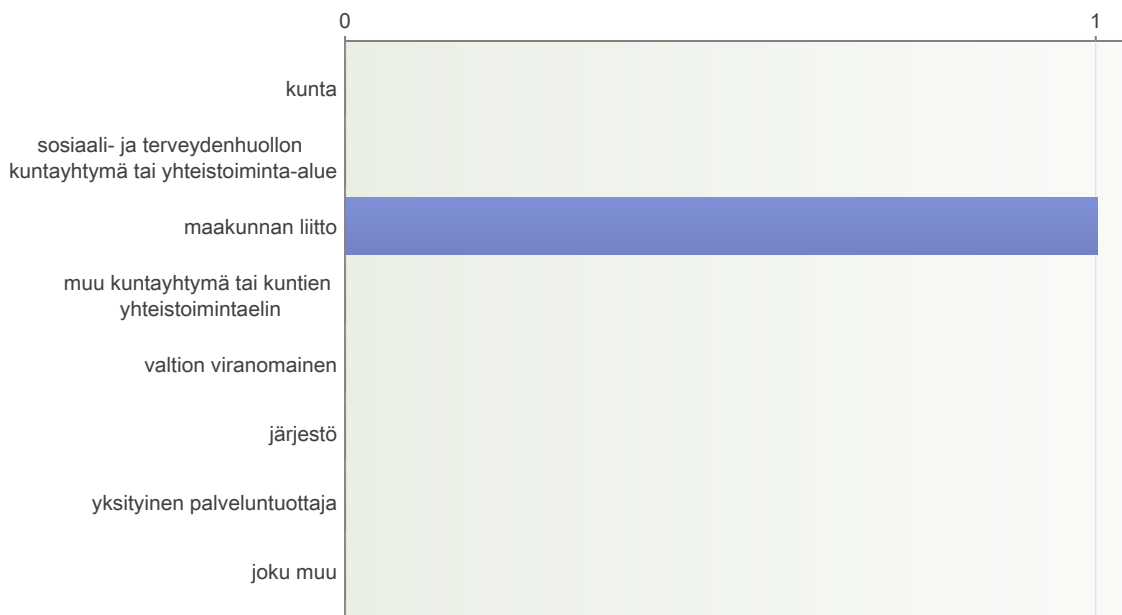
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Etelä-Karjalan liitto	Aija Tuimala	Aija Tuimala, 040-8696494, aija.tuimala@ekarjala.fi	27.3.2017	Etelä-Karjalan liitto, maakuntahallitus

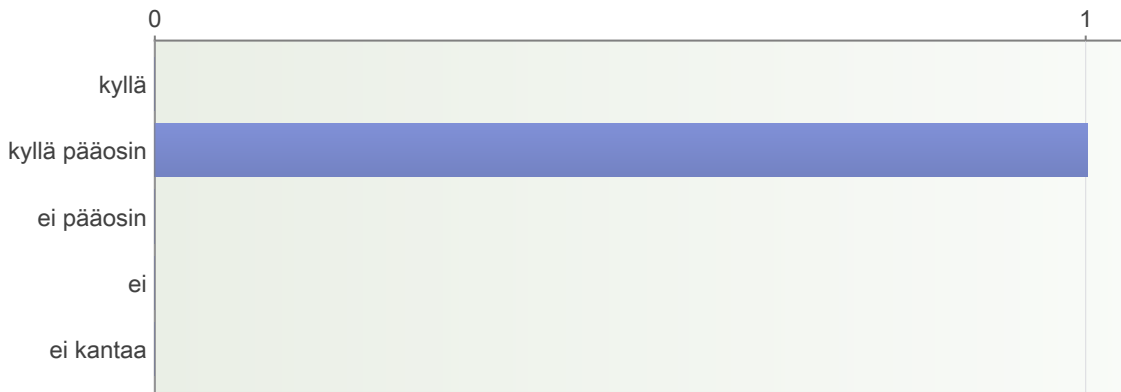
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kuten Etelä-Karjalan liitto on aiemmin lausunnossaan todennut, on sote- palveluiden kokoaminen maakuntahallintoon perusteltua. Strateginen, vaaleilla valittu maakunnan luottamushenkilöiden ohjaus palvelustrategian ja palvelulupauksen avulla antaa raamit palvelujen kehittämiseksi laskennallisen rahoituksen puitteissa. Maakunnan omien kehittämisideoiden pohjalta tehostetaan ja parannetaan järjestelmää, jossa tarjonta lisääntyy valinnanvapauden lisääntyessä. Maakunnan markkinoiden odotetaan kasvavan ja palveluiden kehittyvän, joskin kapitaatiomalli korostaa tuottajien vastuuta asiakkaan terveydestä aivan uudella tavalla.

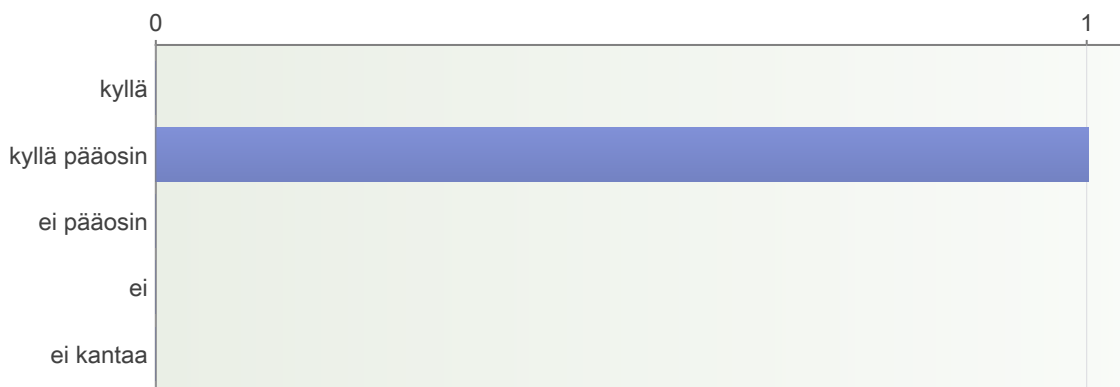
On myös erittäin hyvä, että valinnanvapauskokeilut ovat alkaneet pilottihankkeina kokemusten saamiseksi. Etelä-Karjalassakin on kokemusta palvelusetelistä ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönotosta sekä kokonaisulkoistuksesta silmäyksikön osalta. Kehitystyötä voisi jatkaa hyvin näiden kokemusten pohjalta yhteiset tavoitteet määrittellen.

Rakenteiden määrittely ja valinnanvapausmallin toteuttamisvastuun jättäminen laajemmin maakunnille sekä eteneminen esitettyä väljemmällä aikataululla tuo asukkaiden kannalta parhaan tuloksen Etelä-Karjalassa. Kannatamme valinnanvapautta ja monituottajamallia, erityisesti vastuukysymykset ja tietojärjestelmäratkaisut on syytä selventää ennen toteutuksen alkua.

Hyvistä tavoitteista huolimatta valinnanvapausmalli ei lakiluonnoksen ja siihen sisältyvien arvioiden mukaan takaa automaattisesti yhdenvertaista palvelujen saatavuutta ja valinnanvapautta eri puolilla maata. Markkinat määräävät valinnanvapauden realisoitumisen ja asukkaat sen säilymisen ja kehittymisen. Kaupungeissa valinnanvapaus voi lisääntyä, mutta syrjäseuduille lisäpalvelua on vaikea luvata joka puolella Suomea. Mallissa asukkaan näkökulmasta palvelu kuitenkin tulee tarjota joka tapauksessa, koska maakunnalla on vastuu palvelujen tuotannosta, mikäli muita tarjoajia ei ole.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

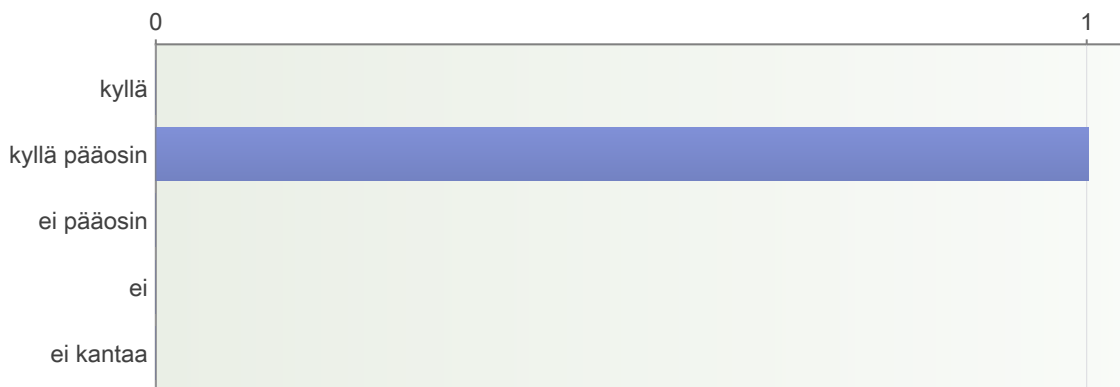
- On erittäin positiivista, että asukkaat saavat valita palveluntuottajansa sekä jopa asiakaspalvelusta vastaavan henkilön. Malli voi tukea pitkäaikaisten hoitosuhteiden syntyä. Valinnanvapauden toteutumisen vaikutukset määrittyvät lopulta asukkaiden käytöksen ja palvelutarjonnan perusteella. Valinnanvapauden merkitys voi vaihdella maakunnittain ja palvelujen sisältökin on osittain epäselvä.

Asiakkaan näkökulmasta on tärkeää, että asiakastiedon saatavuus ja palvelujen vertailtavuus varmistetaan kansallisesti, koska palveluja voidaan käyttää yli maakuntarajojen.

Asiakkaan tilanteen kokonaishallintaa ei tue hajaantunut organisaatorakenne vaan se on selvä riski onnistuneelle hoitoketjulle ja tuottajien osatoiminnille. Järjestäjän ja palveluntuottajien yhteisellä tietojohdamisella sekä tuottajien vastuuta lisäävällä mallilla (kapitaatiomalli) voidaan riskiä kuitenkin pienentää.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On hienoa, että asukkaat saavat valita palveluntuottajansa sekä jopa asiakaspalvelusta vastaavan henkilön. Asiakkaalla on mahdollisuus vaihtaa vuosittain sote- keskuspalveluntuottajaa. Sijainnin merkitys palvelujen hankinnassa voi korostua laadun sijaan.

Asukkaiden valinnanvapaus lisääntyy maksusetelillä, jonka käytössä ei tule olla esteitä eri yritysten välillä. Sote-keskukset eivät saa rajoittaa määriteltyä palvelun hankkimista muilta toimittajilta, jotta valinnanvapausmalli toteutuisi täydellisenä. Muista tuottajavaihtoehdoista tiedottaminen on liian kevyt toimenpide tämän asian toteutumisen näkökulmasta.

Etelä-Karjalan ja Eksoten näkökulmasta valinnanvapausmallissa keskustelua on herättänyt erityisesti Eksoten jakautuminen useisiin eri organisaatioihin ja toiminnan yhtiöittäminen varsinkin erikoissairaanhoidon osalta. Hallinnollisen muutoksen tarkoituksenmukaisuus huolettaa, koska hoitoprosessien hallinta ei saa vaikeutua asiakkaan näkökulmasta. Yhden tuottajan malli on mahdollistanut tiedon siirron, resurssien optimoinnin sekä kokonaisvaltaisen hoidon.

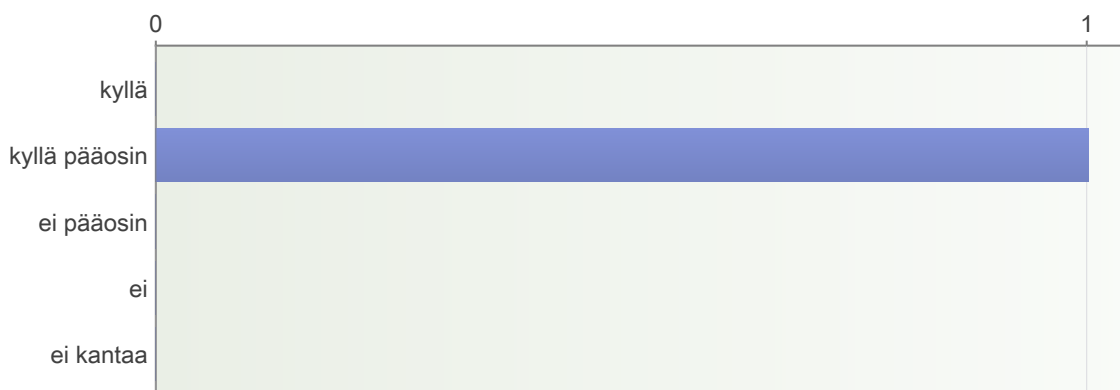
Palveluprosessien ja tiedon hallintaan tarvitaan vähintäänkin erittäin toimiva ja reaaliaikainen tietojohtamisen malli ja järjestelmä, jonka avulla voidaan tuottaa myös vertailutietoa päätöksenteon tueksi. Tämä kokonaisuus on myös asiakkaan etu, jota tulee uudistuksessa miettiä vastuullisesti.

Maakunnilla on mahdollisuuksia määritellä palvelutuotantoaan lakiehdotuksen mukaisesti.

Valtiosääntöoikeudellisen arvion mukaan riittävä yhdenmukaisuus eri maakuntien välillä on turvattava.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

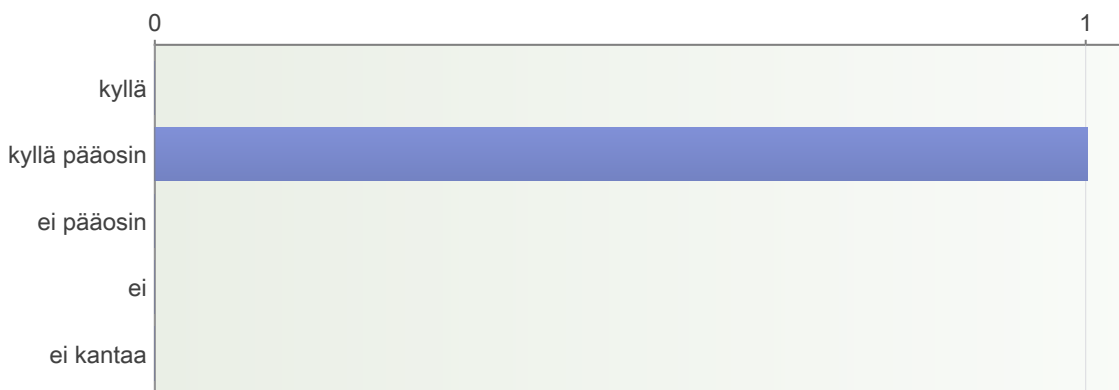
Vastaajien määrä: 1

- Asukkaiden valitseman maakunnan järjestäjien vastuulla on koordinoida palvelukokonaisuutta. Vastuu palvelujen ja palveluketjujen määrittelystä, palvelujen yhteensovittamisesta sekä väestön palvelujen toteutumisen seurannasta on määritelty maakunnalle. Vastuu on määritelty selkeästi, mutta valtakunnallinen järjestelmä tarvitaan yhteensovittamisen toteuttamiseksi. Kanta.fi- palvelu- pohjainen rakenne on erittäin kannatettava ja sen valmistelu tulee käynnistää. Yhtenäinen raportointijärjestelmä (yhteisen tietovarannon hyödyntäminen) on hajanaisen mallin minimiedellytys.

Erikoissairaanhoidon, sote- keskusten sekä henkilökohtaisen budjetin tai seteleiden tuottajat ovat kaikki itsenäisiä toimijoita, joiden välillä tiedonkulun ja prosessien hallinnan on oltava yhteensopivaa. Yhteensopivuus on varmistettava sopimuksin ja kumppanuuksin, joiden ohjaaminen on hieman hitaampaa ja hankalampaa kuin yhden organisaation sisäisten yksiköiden ohjaaminen. Maakunnalla tulee olla ohjausvaltaa maksusetelitoimittajiin, jotta yhteensovittamistehtävä on mahdollista hoitaa käytännössä.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien rahoitusjärjestelmä ohjaa tiukan budjetin toimintamalliin ja koska rahoitus tulee suoraan valtiolta, on sopeutuksen toteuttaminen välttämätöntä. Talouden sopeuttaminen edellyttää maakunnilta luovuutta palvelujen suunnittelussa ja tarjonnassa sekä asiointimahdollisuuksissa. Tulevaisuudessa maakunnan rahoituksellisen itsenäisyyden kasvattamisen tulisi olla mahdollista, mutta sama taloudellisen tehokkuuden vaatimus on edelleen voimassa.

Esitetty malli edellyttää yhteistä tietokantaa, josta asiakastieto on käytettävissä eri toimijoilla. Lisäksi resursseja on ohjattava uudelleen palveluohjaukseen, useiden organisaatioiden hallintoon, tietojärjestelmiin, sopimustenhallintaan, tuottajien valvontaan ja raportointiin. Lisäksi yhtiöiden perustaminen vaatii sekä resurssia että osakepääoman ja toiminnan rahoitukseen varautumiseen, sillä aloittavalla yrityksellä on oltava riittävän vahva tase ja taloudellinen toimintapohja. Valinnanvapausmallin johdosta yrityksiä perustetaan mahdollisesti useita, joten tähänkin rahoitukseen on varauduttava.

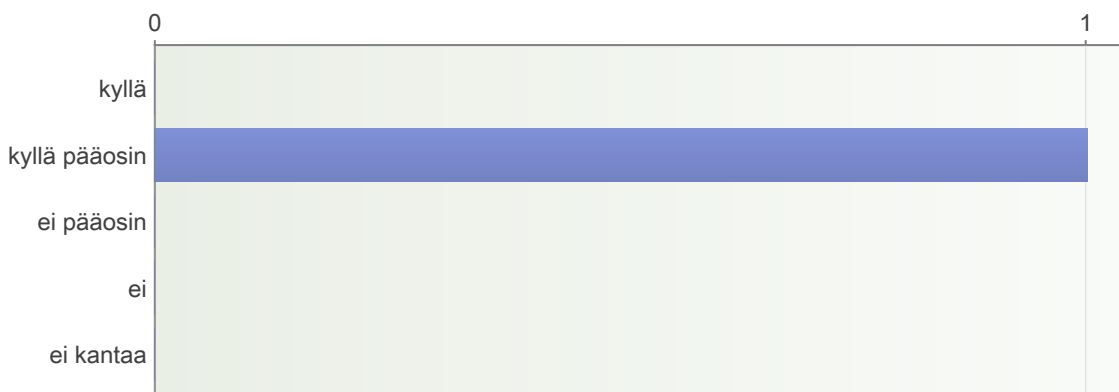
Rakennemuutosten toteuttamisen kustannukset lisääntyvät yleensä hetkellisesti toteutuksen alkuvaiheessa, joten nopeita säästöjä ei mallista ole odotettavissa. Pidemmällä aikavälillä kokonaisuuden hallinnan kehittyessä kansallisesti kustannuskehitys voi muuttua mm. omahoidon ja digitaalisten palvelujen sekä mahdollisesti tehostuneen palveluohjauksen ja nopeamman hoitoon pääsyn seurauksena.

Rahoituksessa suurin haaste syntyy maakuntien kyvystä ohjata toimintaa ja sen taloutta annetussa raamissa. Tämä edellyttää tiukkaa johtamista, hyviä sopimuksia ja yhteistyösuhteita, kehittämispanostuksia sekä kokonaisuuden onnistunutta hallintaa. Kapitaatorahoituksen taso sekä mahdollisten bonusten määräytyminen edellyttävät kokemuksia pilottialueilta sekä valtakunnallista laskentaa, koska malli voi sisältää alihoitamisen riskin, kuten valtiosääntöoikeudellisessa arvioissakin on todettu. Myös maksusetelikäytäntöjen vaikutus sote-keskusten talouteen vaatii pilottien kokemuksia ennen käyttöönottoa.

Mallissa esitetty yksityisen ja julkisen palveluntuottajan vertailtavuuden lisääntyminen on toivottavaa kehitystä.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Demokratia sisältää edustuksellisen demokratian, suoran vaikuttamisen eli osallisuuden sekä mahdollisuuden vaikuttaa palveluihin. Asukkaan suora vaikutusvalta omiin palveluihinsa lisääntyy kaikista eniten.

Maakuntavaltuusto valitaan demokraattisesti, mutta sen rooli on järjestäjän rooli. Asukkaiden suora vaikuttaminen koskee erityisesti järjestäjän toimintaa, järjestäjä vastaa esim. raadeista ja kyselyistä. Palveluntuottajien tuotteisiin asukkaat vaikuttavat lähinnä palvelujen käyttämisen ja hakeutumisen kautta, mutta myös palveluiden ja prosessien kehittämiseen haetaan asukkaiden mielipiteitä. Asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien voidaan katsoa lisääntyvän, vaikka demokraattisesti valitun valtuuston rooli palvelujen tuotantovastaavana pienenee. Asukkaiden oman valinnan mahdollisuudet kasvavat merkittävästi, mikäli tarjontaa markkinoilla on.

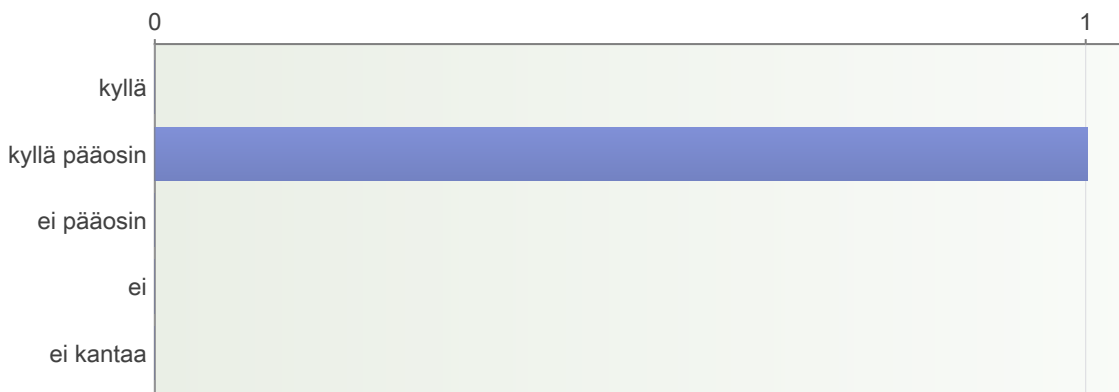
Keskeisten palvelujen käyttäjien foorumit toimivat sekä maakunta- että kuntatasolla (vanhus- ja vammaisneuvostot sekä nuorisovaltuustot) mikä on hyvä asia.

Maakuntakonserni sisältää, järjestäjän, julkisen viranomaisen (liikelaitos) ja markkinaehtoisia osakeyhtiöitä. Liikelaitosta ohjaa asiantuntijajohtokunta ja yhtiöitä valitut hallitukset, joten niissä demokraattista johtamista ei lähtökohtaisesti ole. Näin voidaan todeta, että edustuksellinen demokratia on maakuntamallissa hyvin tiivistä ja keskittyy järjestäjän puolelle. Vaikkakin päätöksentekijöiden rooli keskittyy vain osaan maakunnan hallintoa, on päätöksenteossa olevien asioiden laajuus ja merkittävyys maakunnan tasolla nykymalleihin verrattuna poikkeuksellisen laajaa.

Maakunnan johdonmukainen ja objektiivinen kokonaisuuden johtaminen vaatii kirkastamista mm. hallintosäännössä, koska näiden kolmen organisaation (järjestäjä, viranomaistuottaja, osakeyhtiö) toimintaperiaatteet eroavat toisistaan merkittävästi. Tämän kokonaisuuden hallinta ja uusi rooli vaatii panostusta myös muutosjohtamiseen ja –valmennukseen.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

16. Vapaamuotoiset huomiot.

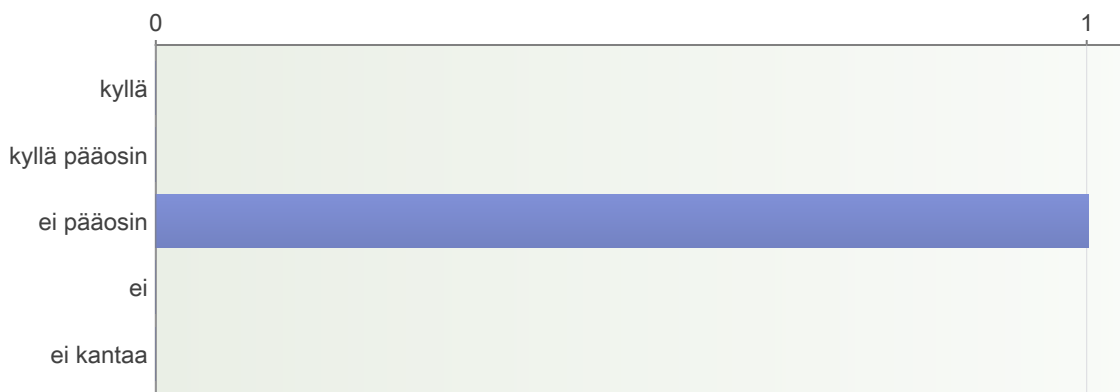
Vastaajien määrä: 1

- Maakuntauudistuksen ja valinnanvapauden toteuttamiseksi tarvitaan toimintaa tehostavia käytäntöjä sekä palveluinnovaatioita, koska kaikilla sote- tuottajilla on kapitaatiopohjainen vastuu asiakkaistaan ja toiminnan tulee olla tehokasta mutta vastuullista. Toisaalta palvelujen kehittämistoimintaa ei ole erikseen nimetty kenellekään taholle, vaan odotetaan, että markkinat mahdollistavat ja lisäävät kehittämistoimintaa.

Julkisen liikelaitoksen vastuu erikoissairaanhoidosta sisältää myös vastuun koulutuksesta ja ko. toiminnan kehittämisestä. Tätä vastuuta ei ole yksityisille toimijoille osoitettu. Maakunta voi ohjata sote- keskusten kehittämistoimintaa sopimuksilla, mutta menetelmänä se on hidas, etäinen ja kankea.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

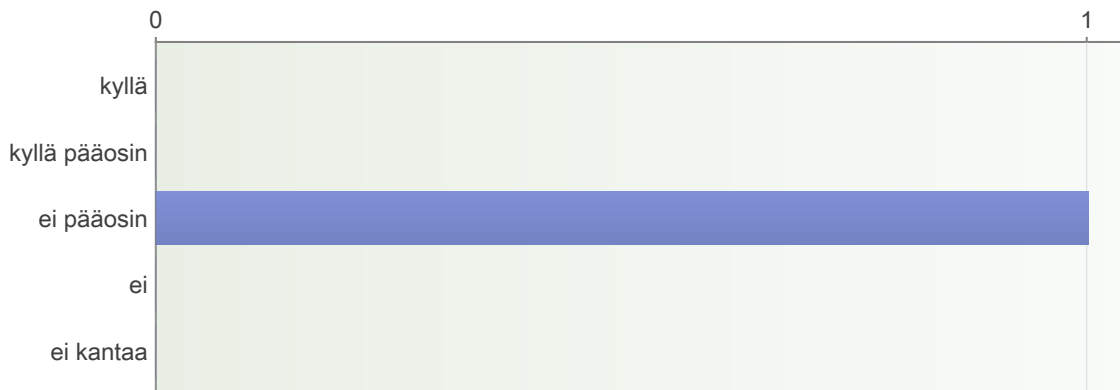
- Maakunnan ja yhtiöiden työnjaon selkiyttämiseksi olisi syytä olla tarkka sekä vastuiden että prosessien määrittelyissä. Tarkka toiminnan konseptointi vähentäisi osioimintaa hajanaisessa mallissa ja takaisi paremmin eri yhtiöiden tarjoamat yhdenvertaiset palvelut. Työnjakoa ei ole vielä määritelty riittävän yksityiskohtaisesti. Sote-keskuksille olisi siirtymässä tehtäviä, joita tarvitaan lyhytaikaisesti. Tämän määrittely voi olla vaikeaa palveluihin hakeutuessa ja voi vaikeuttaa avun saantia.

Sote- keskusten ja maakunnan liikelaitoksen välillä työnjaon ja esimerkiksi lähetteen antamisen kynnyksen tulee olla sama eri toimijoilla, koska lisätutkimusten tekeminen tulisi olla harkittua ja jatkohoitoon ohjaus perusteltua. Tarkempaa linjausta osioiminnin estämiseksi on syytä valmistella valtakunnallisesti. Sama koskee maksusetelitoimintaa ja setelien saamisen sekä sisällön perusteita.

Maakunnan liikelaitoksen laajan päivystyksen sairaala velvoittaa pohtimaan palvelutarjontaa myös omaa maakuntaa laajemmalle väestöpohjalle. Laajan päivystysvastuun toteuttaminen edellyttää riittävän laajaa lääkäriresurssia. Sote- keskusten lisäksi ollaan yhtiöittämässä laajennettua perustaso eli osaa erikoissairaanhoidon palveluista vuodesta 2021 alkaen, mikä voi lisätä resurssien pirstaloitumista ja kaventaa päivystysvastuun kantajien joukkoa. Tämä on erittäin kriittinen huoli maakunnan palvelujen näkökulmasta ja erikoissairaanhoidon mukaan ottamista tulee vielä harkita erikseen tai eri aikataulussa. Työvoiman käytön tulee olla mahdollista eri toimijoiden välillä, jotta maakunnassa tarvittava osaava resurssipohja vahvistuu ja on täysimääräisessä käytössä.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

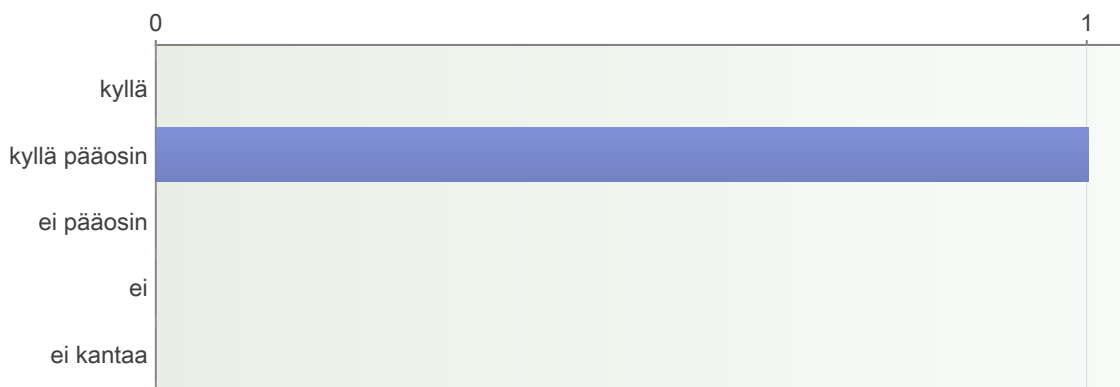
- Järjestäjä kantaa vastuu asiakkaasta. Palvelutarpeen arviointi on kriittisin toimenpide esitetyssä mallissa, mutta vaikuttavuuden kannalta on myös tiedettävä toiminnan tuloksista, kuten valtiosääntöoikeudellisessa tarkastelussakin on todettu.

Järjestäjän rooli markkinakehityksen seuraajana on etäinen. Sote-keskuksilla on rooli maksuseteleiden myöntäjänä ja järjestäjän ohjausvalta on välillistä. nyt esitetyssä mallissa ohjausvaltaa setelin sisällöstä olisi liiaksi sote-keskuksilla ajatellen yhdenvertaista maakunnan palvelutuotantoa. Maakunnan tulisi voida määritellä esim. minimiostopalvelujen käyttömäärä tai muuten sisällöllisesti ohjata maksusetelikäytäntöjä. Tähän on myös valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa perustellusti puututtu.

Järjestäjällä tulee olla tarkempi mahdollisuus saada myös tietoa vastuunsa kantamiseksi, Järjestäjä tarvitsee seurantatiedon seteleiden käytöstä ja palvelun vaikuttavuudesta asiakkaan terveyteen ja hyvinvointiin. Tiedonsiirto maksusetelipalveluista järjestäjälle on kriittistä, mutta tiedonsiirron mallia ei ole aivan selvä vielä. Reaaliaikaista tietoa tarvitaan prosessin sekä tuotannon optimoinnin vuoksi kuin myös yksittäisen asiakkaan parhaaksi.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnan ja sen aluetalouden etu on, että paikalliset yritykset voivat olla tuottamassa sote- palveluja mahdollisimman laajasti. Oletettavaa on, että sote- keskuksien ovat pääosin suuria toimijoita ja pienemmät yritykset pääsevät mukaan maksu/palvelusetelitoiminnan ja henkilökohtaisen budjetoinnin kautta.

Sote-keskukselle on määritelty merkittävä rooli hallinnoida maksuseteleitä ja niiden avulla käytettäviä yksityisiä palveluita. Sote- keskuksien tulee informoida asiakkaita muistakin palveluntuottajista, mutta mikäli he eivät halua maksuseteliä, keskuksien voivat tuottaa palvelun myös itse. Sote- keskuksilla ei ole mitään insentiiviä tarjota maksusetelipalveluja, paitsi silloin, kun kyseistä palvelua ei ole heillä omassa tuotannossaan.

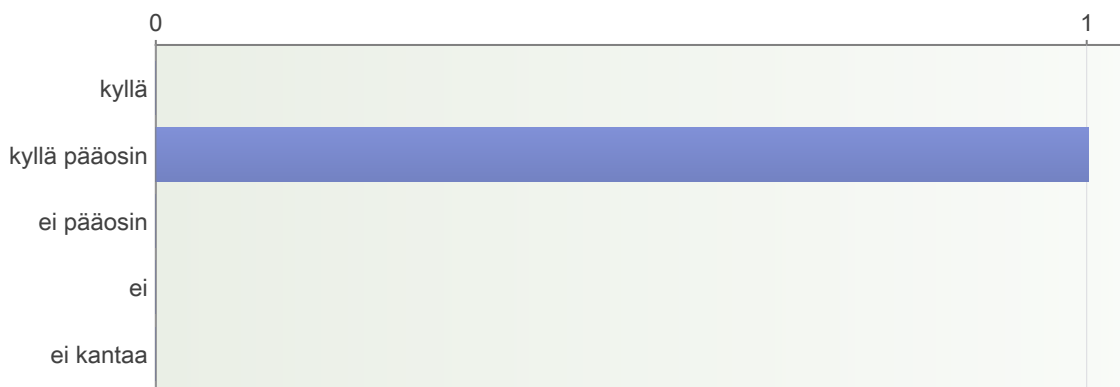
Kapitaatiopohjainen rahoitus on suhteellisen alhainen, mikä lisää sote- keskuksien tarvetta pitää asiakkaan hoito sote- keskuksien sisällä ja kattaa omia kustannuksiaan. Maksusetelin arvon ja sisällön määrittelyssä tarvitaan myös ulkopuolista ohjausta, jotta setelillä saadaan yhdenvertaisesti palveluja eri tuottajilta ja eri sote- keskuksien ohjauksessa.

Sote- keskuksien vastuu maksusetelipalvelujen tuottajien palveluista lisää myös niiden liiketoimintariskiä, jota voi minimoida vain tuottamalla palvelun itse. Tämä vastuu voi myös vähentää tuottajien tarjoutumista sote- keskuksiksi.

Em. syistä johtuen sote- keskuksien rooli maksusetelipalvelun antajana ja tuottajana on kriittinen. Sote- keskuksien toiminnasta riippuen paikallinen pienyritys erityisesti sote- alalla joko kehittyi tai pysähtyi. Lain velvoite sote-keskuksille on informoida muistakin tuottajista, mutta miten informointi asiakastasolla todennetaan, jää epäselväksi.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maksusetelipalvelun tarjonta ja käyttäminen on määritelty asukkaiden oikeutena, jota voidaan käyttää yhteisesti määritellyin perustein. Väline ei saa olla ainoastaan valvutuneiden, seteliä vaativien asiakkaiden saatavilla. Lisäksi asiakkaan käyttöoikeus voi määräytyä vain lääkärin ja asiakkaan välisessä keskustelussa, jossa valinnan tekeminen voi olla vaikeaa asiantuntijan ja maallikon asiantuntijuuden näkökulmasta alisteiden keskustelun perusteella.

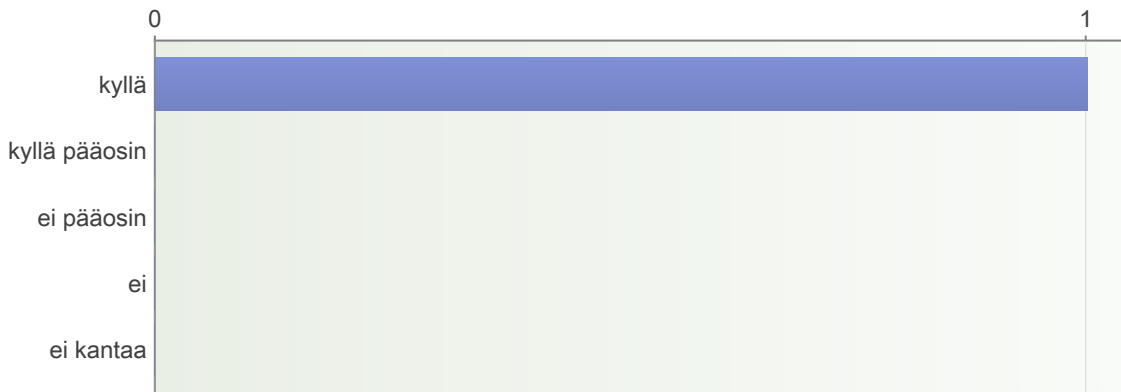
Maksusetelipalveluiden valintaa tulee tukea erilaisin asiakkaille tarkoitettu vertailutietojärjestelmin.

Päätöksenteko valinnasta voi olla muuten erittäin hankalaa ja mielikuvapohjaista. Vertailun tulee olla kansallista, koska asiointikin voi ylittää maakuntien rajat.

Epämääräisessä tiedossa ja sääntelyssä vaarana on, että sote-keskukset kontrolloivat maksusetelin sisällön määrittelyä ja jakoa, mikä voi estää valinnan toteutumista. Eri sote-keskuksissa asioivat eivät myöskään saa joutua erilaiseen asemaan maksusetelipalveluiden suhteen.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

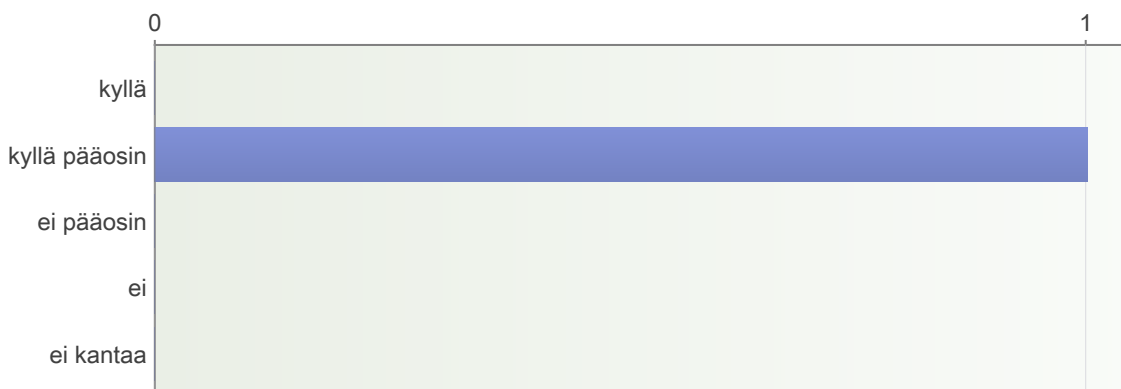
Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapauden merkitys liikelaitosvalinnassa voi olla pienempi kuin sote- keskusten tai setelituottajien valinnassa, koska liikelaitoksia on maakunnissa vain yksi. Toisena vaihtoehtona on asiointi toisen maakunnan liikelaitoksessa, jolloin matkakustannukset sekä kotiin tarjottavat palvelut voivat jäädä asiakkaan omalle vastuulle. Kelan matkakorvauksista ei ole tarkemmin vielä tässä vaiheessa tietoa.

Järjestelmän perustamisvaiheessa haasteena valinnanvapauden toteutumisessa asiakkaan näkökulmasta on valinnan perusteeksi käytettävä tieto, varsinkin järjestelmän käynnistymisvaiheessa.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

29. Vapaamuotoiset huomiot.

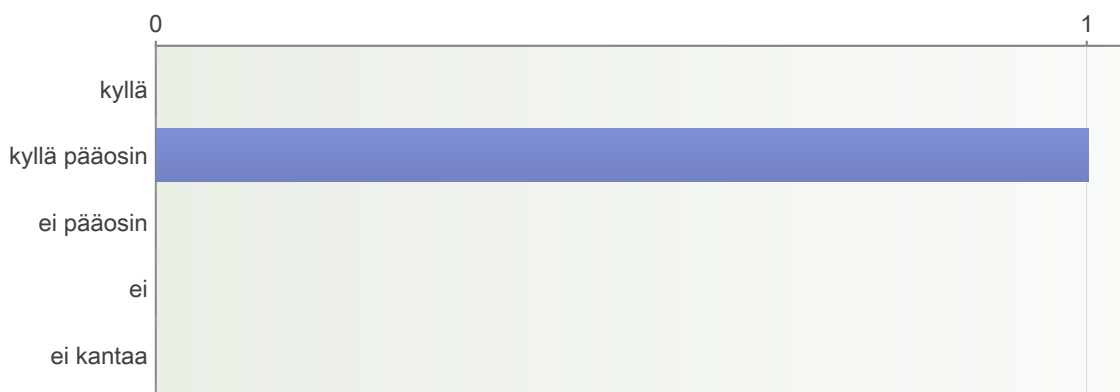
Vastaajien määrä: 1

- Asiakkaan asema ja oikeudet vahvistuvat uudistuksessa valinnanvapauden myötä. Elinkeinoelämän toimeliaisuuden lisääminen sote- palveluissa on siten hyvä tavoite, sillä asiakkaiden valinnanmahdollisuus on todellinen tarjonnan lisääntyessä. Asiakassetelipalvelun tarjonta ja käyttäminen tulee olla tasapuolisesti kaikille mahdollista yhteisesti määritellyin perustein. Asiakassetelin käyttö vaatii kuitenkin tietoa- perehtymistä ja vertailutietoa, jotta asiakas voi valita tarvitsemansa palvelun. Valinta tukevien palvelujen tarjoaminen on maakunnan liikelaitoksen tehtävä, mutta tuen rakenne ja raamit on hyvä suunnitella valtakunnallisesti.

Maakunnalla tulee olla mahdollisuus asettaa hyväksymiskriteerit asiakassetelipalvelutuottajalle.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Liikelaitoksella on ohjaus- ja seurantalvalta asiakaseteleistä ja se toimii maakunnan strategian ja palvelustrategian mukaisesti. Liikelaitos tekee palvelutarpeen arvioinnin, jonka perusteella palveluun oikeuttava seteli voidaan myöntää.

Koska liikelaitos on osa maakuntaa, on tiedon saanti ja ohjaus turvattu liikelaitoksesta, mutta raportointivelvollisuutta ja todellista ohjaus- tai hyväksymisvaltaa maakunnalla ei ole tuottajiin esitetty.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Etelä-Karjalassa on kokemusta palvelusetelistä ja niiden käyttöä voitaisi jo nyt laajentaa, mikä olisi maakunnan ja aluetalouden etu.

Eksotella on jo nyt palvelusetelitä, joten järjestelmä, kokemukset ja verkostot ovat jo rakentuneet tiettyjen palvelujen osalta. Valtakunnallinen hallintajärjestelmä ja tiedonvaihto eri toimijoiden välillä kuitenkin vielä puuttuu. Myös asiakassetelituottajilta tarvitaan tietoa asiakkaista ja heidän hoidostaan, mikä pitää varmistaa.

Asiakassetelinä koskevan osion yksityiskohtaisissa perusteluissa mainittu 15 % osuus näiden palveluiden kokonaiskuluista on tarpeeton. Päätösvalta tulisi olla maakunnalla, koska alueiden tilanteet vaihtelevat ostettavien palvelujen ja markkinatilanteiden näkökulmasta.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

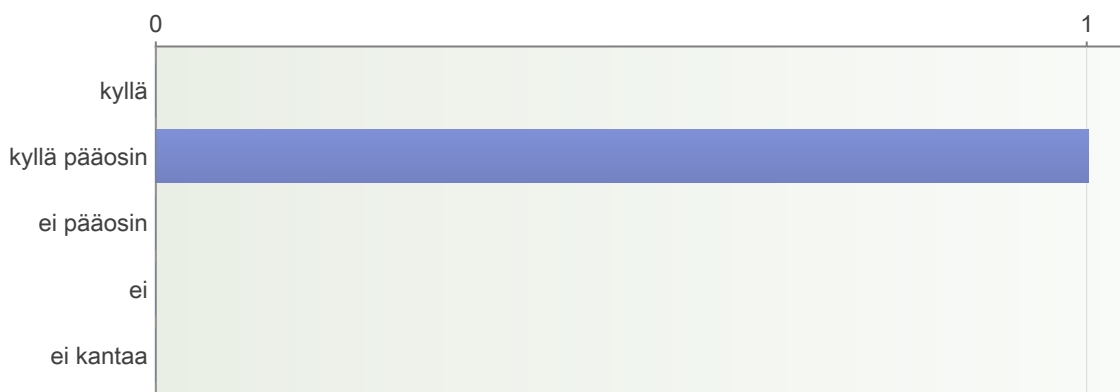
- Henkilökohtaisen budjetoinnin perusteet ja periaatteet ovat hyvät. Etelä-Karjalassa Eksote on aloittanut henkilökohtaisten budjettien myöntämisen ja kokeilujen laajentamisen esitetyn mallin mukaisesti ja voi lämpimästi suositella sitä eräänä valinnanvapauden keinona. Henkilökohtaisen budjetin rahoituksen riittävyyteen liittyvä neuvonta on myös tärkeää asiakkaiden palveluiden jatkuvuuden kannalta. Kokeiluja ja kokemuksia tästä tarvitaan edelleen.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti).

Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

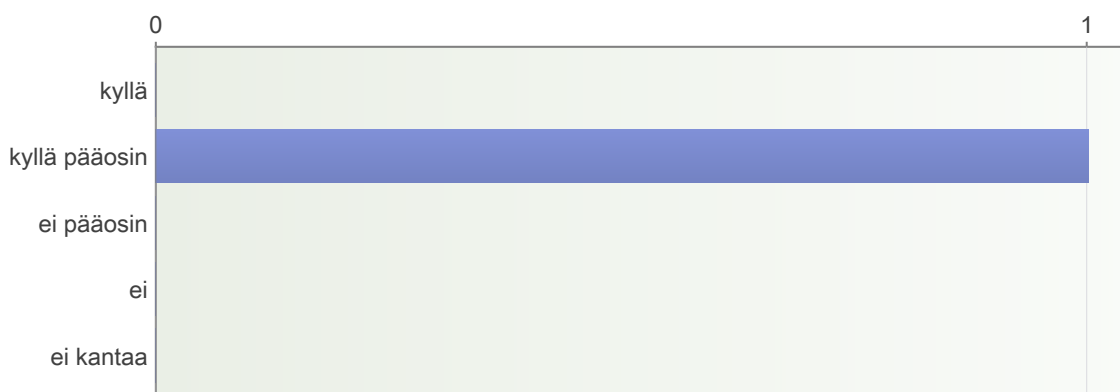
- Asiakkaiden päätöksenteon tuki, palveluohjaus ja viestintä palveluista sekä niiden valinnasta ovat vaativia tehtäviä maakunnalle, erityisesti tässä aikataulussa.

Tulevaa valinnanvapauden ohjausmallia voisi selkiyttää (mm- maksuvälineet: maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti), jotta järjestelmä olisi helpommin ymmärrettävä ja hallittava eikä tuetun päätöksenteon ja sen resursoinnin tarve olisi niin suuri.

Tuetun päätöksenteon malli ja sen vaikutukset on arvioimatta. Maakunnille tulee kustannuksia mallista. Lisäksi kelpoisuusehdot täyttäviä henkilöitä voi olla rajallinen määrä, koska tehtävä vaatii tietoa.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

39. Vapaamuotoiset huomiot.

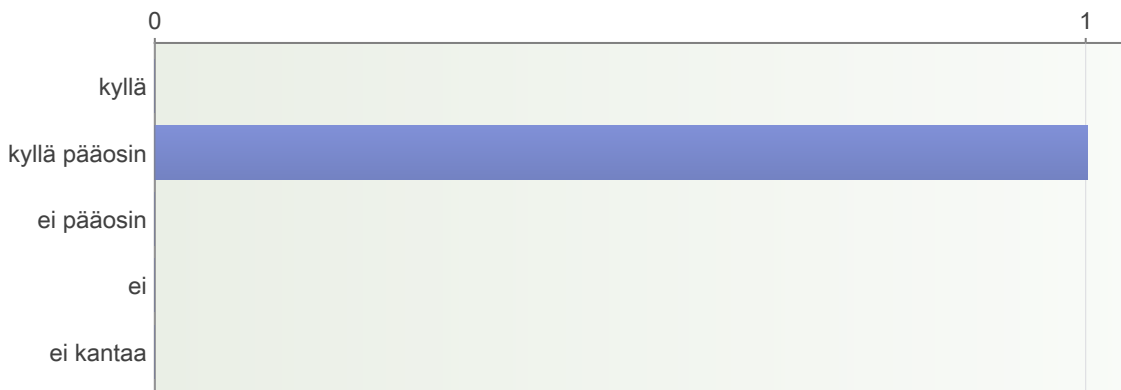
Vastaajien määrä: 1

- Tuottajien hyväksyntä koostuu valtakunnallisesta rekisteröinnistä ja omavalvonnasta sekä sote- keskusten osalta maakunnan kanssa tehdystä sopimuksesta. Peruskuvaukset prosesseista ovat loogiset ja riittävät. Laadun ja integraation valvonta ei kuitenkaan nykyisillä järjestelmillä ja resursseilla onnistu.

Koska rekisteröinti perustuu tuottajien omaan aktiivisuuteen, vaatii tämä malli kuitenkin valvontaresurssia mm. lakimiehiä, jotta maakunta voi kantaa järjestämisvastuunsa. Useiden seteli- ja budjettituottajien seuranta voi olla merkittävä työ. Maakunta tarvitsee tuotannon laadun ja saatavuuden määrittelyperusteet, rahoituksen perusteet, tuotteistamista ja monen muun kehittämistyön tekemisen ennen kuin järjestelmä voidaan ottaa käyttöön ja palveluiden tuottamisesta voidaan sopia. Maksusetelipalveluiden ja asiakassetelipalveluiden tuottajien seuranta on erilaista, koska sopimuksia ei laadita.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

41. Vapaamuotoiset huomiot.

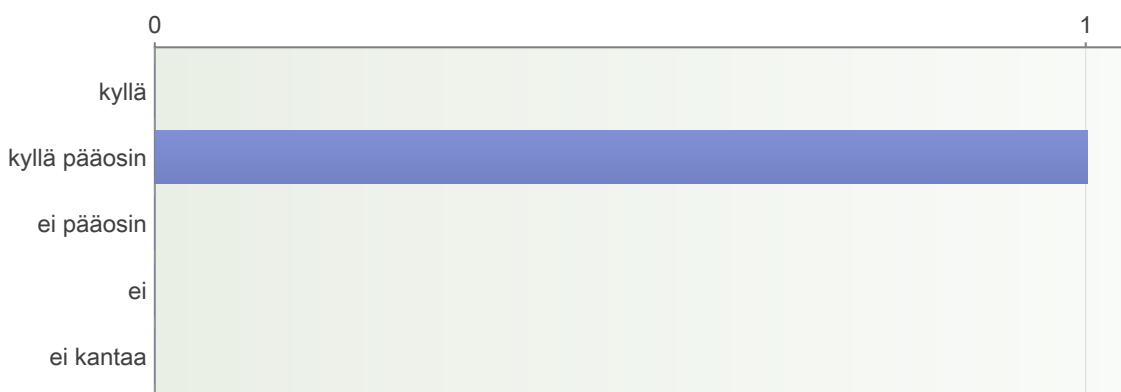
Vastaajien määrä: 1

- Sopimusmenettely on erittäin tärkeä ohjausmekanismi sote-keskusten ohjauksessa ja siten välillisesti myös maksuseteliyritysten että liikelaitoksen ja muiden yritysten näkökulmasta. Maksusetelitoimittajien kanssa ei tehdä sopimuksia, joten seuranta ja yhteistyö voi olla hankalaa ilman sopimista. Välineitä toiminnan valvontaan tulisi kuitenkin olla vastuun vuoksi.

Maakunnan vastuu korostuu, sillä jos yksityinen sote-keskustuottaja irtisanoo sopimuksensa, on julkisen toimijan otettava palvelu tarjontaansa. Tämä on mielenkiintoinen ristiriita kilpailuneutraliteetin näkökulmasta.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

43. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote- keskusten tuottajavastuut ovat kovat, millä voi olla seurauksensa tarjontaan, hinnoitteluun, kumppanuuksiin jne. Joustavuus palvelutuotannossa edellyttää myös yrityksiltä joustoa (henkilöstö, rahoitus, investoinnit) sote-keskuksen palvelutarpeiden mukaan.

Valinnanvapauden perusajatuksena oleva julkisen toiminnan yhtiöittäminen kilpailuneutraliteetin varmistamiseksi on mallin ehdoton vaatimus julkiselle puolelle eli Etelä-Karjalassa Eksotelle. Samalla julkisella toimijalla on kuitenkin viimekäden vastuu palveluista, mikäli muita tarjoajia ei ole. Myös muut toiminnan edellytykset kuten rahoitus, liiketoimintaosaaminen ja toiminnan käynnistäminen sekä työsuhteiden ehdot näyttäisivät eroavan maakunnan omistamien yhtiöiden ja markkinaehtoisten toimijoiden välillä siten, että maakuntien yhtiöiden toimintavapaus olisi rajoitetumpaa. Kilpailuneutraliteetin selventäminen onkin tärkeää varsinaiseen lainsäädäntöön myös maakunnan yhtiöiden toimintavapauden näkökulmasta.

Yhteistyövastuu muiden tuottajien kanssa korostuu, mutta sen toteutumisen ohjaus ei ole lakisääteistä. Setelitoimittajien kanssa ei tehdä sopimuksia, joten erillisiä velvoitteita ei voida sopia suoraan maakunnan ja tuottajan kesken, mikä vie valtaa etämmälle maakunnasta. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Tuottajien tulisi olla joka tapauksessa Kanta- palveluiden käyttäjiä, jotta potilastietoja voidaan hyödyntää.

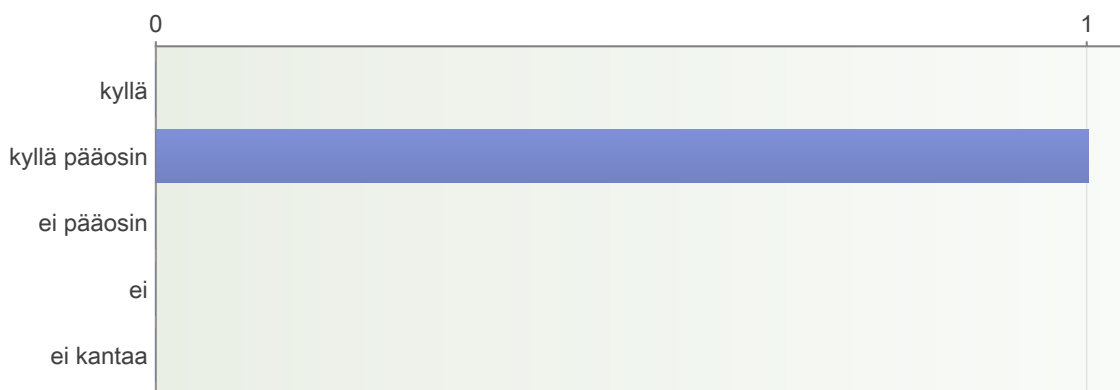
Tiedottaminen tuottajien toiminnasta avoimesti esitetyllä tavalla on erittäin toivottavaa, koska rahoitus on julkista. Uudistus on merkittävä yritysten kannalta. Liiketoimintojen (suoran valinnan palvelut, työterveyshuolto) eriyttäminen taloudellisesti on erittäin tärkeää varsinkin alkuvaiheessa, kun rahoituksen tasoa ja kohdentamista pilotoidaan käyttöönoton aikana.

Palvelun tuottajia käsitellään kappaleessa siten, että toisinaan puhutaan kaikista ja toisinaan vain suoran valinnan palvelujen osalta (sote-keskukset). Selkeämpi kappalerakenne voisi auttaa hahmottamaan tärkeää asiaa ja eri toimijoiden erilaisia velvoitteita.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tarvetekijöillä painotettu kapitaatiomalli on hyvä pohja julkisesti rahoitetulle järjestelmälle. Rahoituksen uudet osat ryhmäkohtaisista kiinteistä korvauksista tai suoriutumisen perusteella maksettavista kannustimista tai sanktioista vaativat tarkempaa määrittelyä. Muuttuvien rahoitusosien osuus on kuitenkin kokonaisuudesta rajoitettu enintään 1/5 osaksi rahoituksesta, mikä voisi olla maakunnan itse päätettävissä.

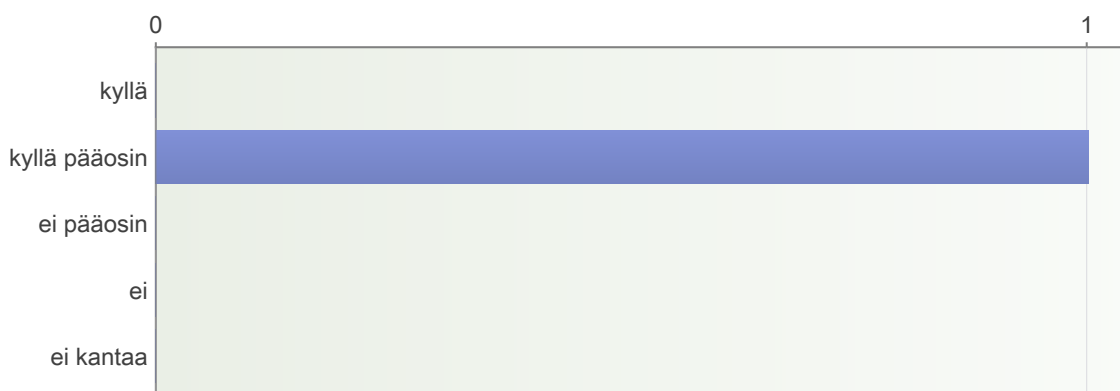
Käynnissä olevissa valinnanvapauskokeiluissa kapitaatiopohjainen rahoitus ei ole kovin suuri/asukas, joten rahoituksen, palvelujen käytön ja kustannusten aiheuttajien suhdetta on syytä tarkastella vielä tulevaisuudessa saatujen pilottikokemusten pohjalta. Osa asukkaista ei käytä nyt palveluja lainkaan, toisilla käyttö on hyvin korkeaa ja kolmannet käyttävät palveluja vakuutus- tai työterveyshuoltopohjaisesti. Osoptimoinnin vaaraa tulee myös minimoida, jotta pienen korvauksen vuoksi ei lähetetä turhaan potilaita muiden organisaatioiden kuten liikelaitoksen päivystystoiminnan asiakkaaksi.

Rahoitusjärjestelmässä on siten erittäin monta muuttujaa, joiden käyttäytymistä on vaikea ennustaa. Sote-keskustoimijoille vastuun kantaminen on merkittävä riski. Osa sote-keskusyhtiöistä voi ajatella, että heikkoa tuottoa paikataan myös muilla myyntipalveluilla. Tämä on mahdollista mallissa esitetyistä rajoituksista (lähinnä setelit) huolimatta. Yrityksille muu myynti voi olla toiminnan edellytys ja jouston tuoja. Samaa ajattelutapaa tarvitaan myös julkiselle puolelle, jotta malli kantaa ja julkiset yhtiöt eivät joudu talousvaikeuksiin.

Rahoitusjärjestelmä vaatii riskitekijöiden vuoksi sote-keskus-tuottajien olevan riittävän suuria, jotta variaatiota käytön eli kustannusten suhteen syntyy asiakaskunnassa ja kokonaisbalanssi säilyy.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

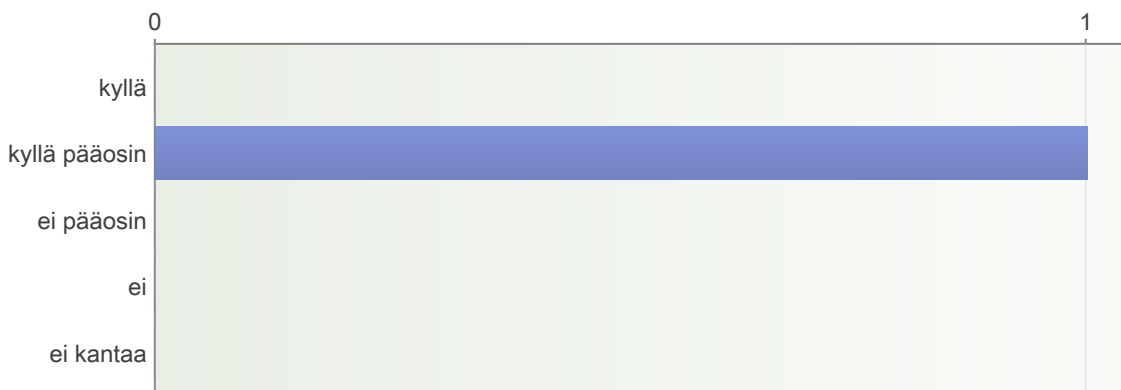
- Uudistuksen tavoitteiden mukaisesti kapitaatiomalli lisää tuottajan kokonaisvaltaista vastuuta asiakkaasta sekä edistää palvelujen tuotannon tehostamista. Toisaalta rahoituksen uudet osat ryhmäkohtaisista kiinteistä korvauksista tai suoriutumisen perusteella maksettavista kannustimista ja sanktioista tasapainottavat riskiä sekä kannustavat hyvään laatuun ja vaikuttavuuteen.

Palvelujen tuotteistus lisää sekä laadun että hinnan ja vaikuttavuuden vertailtavuuden mahdollisuuksia ja siksi se on edellytys muiden korvausten maksamiselle. Tuotteistamisen toteutus samalla kun koko järjestelmä rakennetaan ja julkiset yhtiöt perustetaan, on hyvin vaativa prosessi.

Rahoitusjärjestelmän osat ovat perusteltuja, joskin ne vaativat tarkentamista, mittareita ja tietojärjestelmän seurantaan. Suurimmat tuottajat toimivat useiden maakuntien tuottajina, joten yhteiset pelisäännöt ovat perusteltuja. Myös vertailtavuuden kannalta tietty yhdenmukaisuus on etu.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 1.1.2019 on uudistuksen täytäntöönpanon näkökulmasta hyvä ajankohta, mutta toteutusta on tarkennettava sisällöltään sekä siirtymäajoiltaan, jotta uuden hallinnon ja toimintamallin käynnistäminen onnistuu. Maakuntien tulee voida edistää omaa kehitystään joustavasti annetussa toteutusraamissa. Siirtymäaika on nyt erittäin lyhyt ja tiivis, joten vaiheistusta ei juurikaan ole.

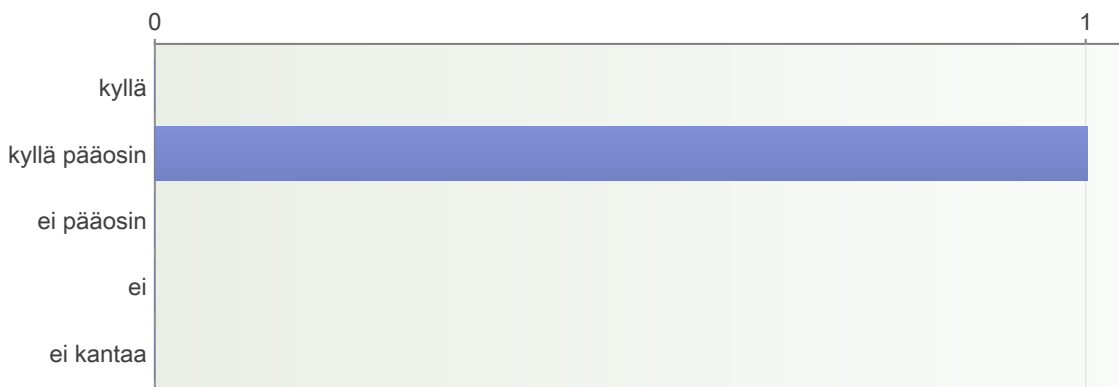
Muutoksen aikataulun pitää mahdollistaa julkisille yhtiöille samat toimintaedellytykset kuin markkinaehtoisesti toimivilla yrityksilläkin on. Mikäli yhtiöittämisvelvoite toteutuu esitetysti, tulisi yhtiöiden perustamisen olla mahdollista myös julkisille toimijoille ennen vuotta 2019 esitetyillä ehdoilla. Toisena vaihtoehtona tuottajaksi tai asiakkaaksi ilmoittautumisen prosessia on myöhennettävä vähintään 6 kk esitetystä, jotta ilmoittautumisia otetaan vastaan vasta sitten kun julkisetkin yhtiöt ovat toiminnassa.

Lisäksi koko järjestelmän rakenteet on luotava toimiviksi ennen toiminnan aloittamista. Tämä koskee rahoituksen ja tiedon ohjaukseen käytettävää tietojärjestelmää. Lakiluonnoksen luku 10 § 66 sisältää kuvauksen tarvittavista tiedonhallintapalveluista, joiden tuottajista tai sisällöistä ei ole tällä hetkellä tarkkaa kuvaa. Tältä osin esitetty toteutusaikataulu ei voi toteutua. Maakunnissa on mietittävä vaihtoehtoisia tiedonhallinnan menettelyjä, mikä ei tunnu järkevältä lisävaiheelta uudistuksen toteutuksessa.

Nykyiset julkiset palveluntuottajat eivät ole suunnitelleet palvelujaan liiketoimintaperiaatteilla toimiviksi ja palvelumyyntiajattelu vaatii panostusta, jotta julkiset tuottajat menestyvät kilpailussa sote- keskusten asiakkaista. Markkinatoimijat sopeuttavat toimintaansa tulevana vuosina asukkaiden käyttäytymisen perusteella, mikä aiheuttaa taloudellista painetta kaikille, myös julkisille toimijoille, aiempaa enemmän.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

51. Vapaaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Järjestäjän rooli maakunnan johtamisessa on merkittävä. Sen avulla luodaan palvelujen tarjontaa, linjataan kehitystyötä sekä ohjataan tuotantoa asukkaiden toivomaan suuntaan. Rakenteen tulisi olla riittävän selkeä ja yksinkertainen kaikilta osiltaan.

Järjestäjävastuun tehokas taloudellinen ja toiminallinen hoitaminen edellyttävät tietoa, joka olisi saatava kerättyä sähköisesti eri toimijoilta uudessa mallissa. Tällaisten tietojärjestelmien valmiusaste on nyt alhainen, ja esitetty siirtymäaika on siihen nähden lyhyt. ICT-järjestelmien yhteensopivuus ja yhteisen tietopohjan olemassaolo sekä hyödyntäminen ovat edellytyksiä mallin toimivuudelle.

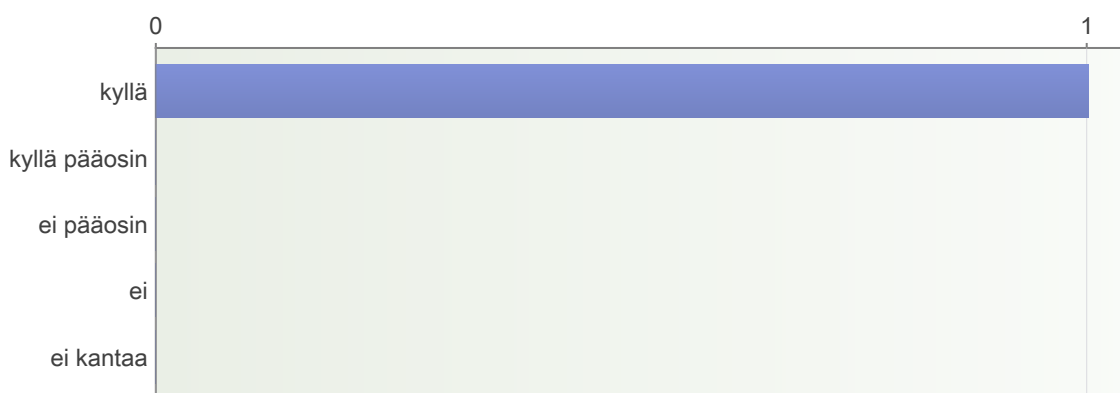
Lisäksi maakuntakonserni sisältää, järjestäjän, julkisen viranomaisen (liikelaitos) ja markkinaehtoisia osakeyhtiöitä. Johdonmukainen ja objektiivinen kokonaisuuden johtaminen vaatii tarkkaa suunnittelua ja työnjakoa, koska näiden kolmen organisaation toimintaperiaatteet eroavat toisistaan merkittävästi. Maakuntakonsernin hallinta on myös haaste, joka vaatii merkittävää muutosjohtamiseen panostusta muun toteutuksen valmistelun rinnalla. Luottamushenkilöiden näkökulmasta suuri muutos on roolin muuttuminen järjestäjäksi ja myös tähän on kiinnitettävä huomiota ja luotava välineitä.

Laajan päivystysvastuun toteuttaminen edellyttää päivystystoiminnan laajuista lääkäriresurssia. Sote-keskusten lisäksi ollaan yhtiöittämässä myös osaa erikoissairaanhoidon palveluista vuodesta 2021 alkaen, mikä voi lisätä resurssien hajaannusta ja kaventaa päivystysvastuun kantajien joukkoa. Tämä on erittäin kriittinen huoli maakunnan palvelujen näkökulmasta, mikä lisää järjestäjän paineita järjestelmän toimivuuden turvaamiseksi. Tämän vuoksi työvoiman käyttö tulee olla mahdollista jatkossakin yli organisaatorajojen niin maakuntien sisällä kuin välillä.

Maakunnan toimintaa ei tule ohjata liian avoimin luvun 9 asetuksenantovaltuuksin, joilla voitaisi ohjata mm. tuottajien korvauksia maakunnille.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli kehittää maakunnan aluetaloutta positiiviseen suuntaan sekä kirittää maakunnan omaa toimintaa tehokkaaseen ja innovatiiviseen toimintaan.

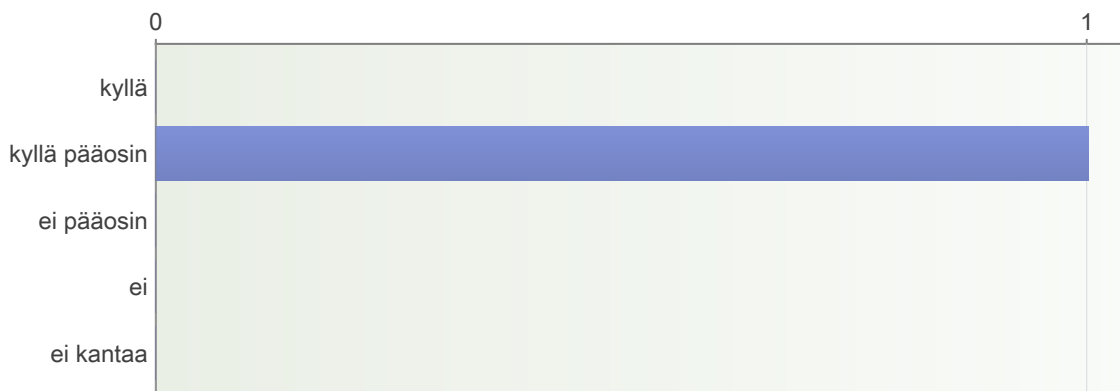
Malli avaa sote- keskuskeskukset muille kuin julkisille tuottajille ja pakottaa julkisen toiminnan samaan malliin kuin yksityisillä tuottajilla on. Suuremmat yritykset voivat kantaa sote- keskusvastuuta kun taas pienten yritysten markkinat voivat syntyä maksu- ja asiakasasetteiden sekä henkilökohtaisen budjetin avulla.

Sote- keskuksen ja liikelaitoksen roolit ovat merkittäviä markkinoiden synnyn kannalta. Sote-keskuksilla on monia syitä olla antamatta maksusetelejä muiden toimijoiden palveluihin, mikä voi muodostaa pullonkaulan markkinoiden kehittämisessä. Toimijoiden kirjo on kuitenkin mallin toimivuuden edellytys, joten sen syntyä tulee edistää. Maakunta voi päättää liikelaitoksen ulkoa ostetuista palveluista strategioissaan, mutta operatiivinen valta ko. asiassa on liikelaitoksessa.

Malli vaatii kaikilta toimijoilta valmiutta toimia julkisen järjestelmän jatkona mm. raportointi- ja seurantavelvoitteineen, mikä voi olla pienille yrityksille merkittävä taakka. Toisaalta järjestelmän integraatio vaatii yhdenmukaisen tiedon, eikä tästä voida tinkiä järjestäjän näkökulmasta.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapausmalli mahdollistaa markkinat niin isoille kuin pienille yrityksille. Isojen odotetaan toimivan sote-keskuksina ja pienten setelitoimittajina.

Sote-keskusten ohjauksen (maksusetelit ja niiden määrittäminen) pelätään kuitenkin rajoittavan muiden toimijoiden todellista markkinoille pääsyä. Pieni kapitaatiokorvaus voi rajoittaa maksusetelien myöntämishalua sote-keskuksissa. Sote-keskusten vastuu maksusetelipalvelujen tuottajien palveluista lisää myös niiden liiketoimintariskiä, jota voi minimoida vain tuottamalla palvelun itse.

Myös liikelaitoksen rooli on merkittävä palveluiden ostajana, asiakaseteleiden sekä henkilökohtaisten budjettien myöntäjänä. Kaikilla näillä toimilla voidaan maakunnan toimesta edistää pienten toimijoiden toimintaedellytyksiä. Valtakunnalliset laatuvaatimukset on kuitenkin täytettävä.

Lisäksi raportoinnin ja tiedonsiirron velvoitteet sekä niistä seuraavat rasitteet aiheuttavat kysymyksiä pienempien yritysten näkökulmasta.

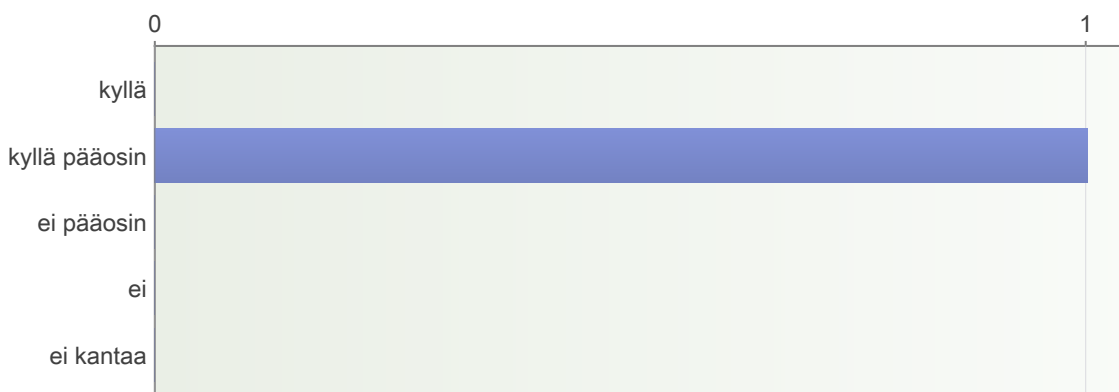
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Asukkaiden omavastuu lisääntyy ja tietoisuus palveluvaihtoehdoista. Toivottavasti myös oman aktiivisuuden ja omahoidon merkitys kasvaa ja kaikki toimijat kehittävät toimintojaan siihen suuntaan.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Hammashoidon pitäminen erillään mahdollistaa Etelä-Karjalassa pientenkin hammashoidon yksiköiden toiminnan valinnanvapausjärjestelmän osana. Mikäli ko. palvelu pitäisi kuulua sote- keskuksen palveluihin automaattisesti, tätä mahdollisuutta ei olisi.

Kaikki sote- keskuksia koskevat puutteet koskevat myös hammashoidon järjestämistä. Hammashoito on erotettu lisäksi omaksi palvelukokonaisuudeksi, josta tiedontarve voi olla toisissa sairauksissa merkittävää sote-keskusten suuntaan.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen vaikutuksia on arvioitu poikkeuksellisen laajasti. Osa esille nostetuista riskeistä on kuitenkin tässä lausuntovaiheessa vielä ratkaisematta ja esitys on osittain keskeneräinen. Uudistuksen toteuttaminen tällä aikataululla on riski kun palvelua kootaan maakuntaan, mutta hajautetaan monille tuottajille.

Arviointien pohjalta laaditut johtopäätökset puuttuvat pääsääntöisesti. Lehtitietojen mukaan lausunnonantohetkellä valtakunnallisesti valmistellaan jo mallin täsmennyksiä, joista ei ole tietoa.

Asiakas voi asioida 1.1.2019 alkaen eri yksiköissä, mutta johtamisjärjestelmän rakentamisen, tiedolla johtamisen ja tehostamisen sekä kehittämisen mahdollisuudet ovat vaillinaisessa rakenteessa käynnistymisvaiheessa vielä heikot.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Etelä-Karjalassa Eksoten olemassaolo on mahdollistanut tiedon siirron, resurssien optimoinnin sekä kokonaisvaltaisen hoidon vastuun yhden organisaation sisälle. Myös hallinto on tehokkaasti järjestetty ja taloudellinen kehitys on ollut aiempaa hallitumpaa. Hoitoprosessien jatkuvuus on asia, jota uudessa mallissa tulee tarkastella erityisesti, koska se näyttäisi hajoavan useille toimijoille. Vähimmäisvaatimuksena on, että tiedonhallinta on tehokasta ja yhdenmukaista, koska esitetty rakenne ei perustu hallintoon ja johtamiseen.

Rakenteiden määrittely ja toteuttamisvastuun jättäminen esitettyä mallia laajempaan maakunnille sekä eteneminen esitettyä väljemmällä aikataululla tuo asukkaiden kannalta parhaan tuloksen Etelä-Karjalassa. Hyvää malliamme on nyt syytä tarkastella uusiksi, mikäli esitetty valinnanvapausmalli toteutuu, mutta maakuntien itsehallinnollinen rooli tulisi huomioida mallin toteutuksessa.

Kannatamme valinnanvapautta ja monituottajamallia, mutta toteutussuunnitelman tarkentaminen valinnanvapauden toteutusmallin, siirtymäajan ja johtamisen sekä valinnanvapauden välineiden näkökulmasta vaatii uudelleenarviointia esille nostamissamme kohdin.

Tärkeintä uudistuksessa on päättää sen sisällöstä. Uudistusta on tehty nyt yli 10 vuotta ja olisi erittäin tärkeää päästä kansallisella tasolla eteenpäin. Tulevaisuudessa myös työterveyshuolto olisi hyvä olla tarkastelussa. Nyt uudistus jo avaa yksityisen palvelun myös muille kuin työterveyshuollon asiakkaille, mikä lisää yhdenvertaisuutta.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.